

Schütz János-passiója a vespera keretében Kelenföldön

A *Fővárosi Kantorátus* szervezésében február óta minden vasárnap este zsol-táros istentisztelet, vespera hangzik el a kelenföldi evangélikus templomban. A liturgikus tételeket protestáns graduálok alapján éneklük. A lelkész és a nyolc tagú kórus által biztosan vezetett recitálásba a gyülekezet egyelőre sajnos alig mer bekapcsolódni. Sokkal bátrabban szólnak a református és evangélikus énekeskönyvből választott gyülekezeti énekek. Az alkalmak ünnepegyességét emeli a liturgikus keretbe szervesen illesztett és az orgonán – gyakran improvizáció formájában – felcsendülő elő- és utójáték.

Virágvasárnap a motetta helyén Heinrich Schütz János-passióját adta elő a *Soli Deo Gloria* kamarakórus *Bódi Tamás* vezényletével. Schütz passiója az ún. rezonanzikus passió műfajába tartozik, a nyitó- és zárókórus kivételével kizárólag az Evangélium szövegét szólaltatja meg, az evangélista és a szereplők szavait egy-egy szóló és a kórus között szétosztva. Ez a mű nem értelmez, nem magyarul, csak objektívan megszólaltatja Jézus szenvedéstörténetét. Ettől a tömörségtől válik különösen is nehézé mind az előadó, mind a hallgató számára. De emiatt szólal meg különösen hitelesen liturgikus keretben.

A *Soli Deo Gloria* kamarakórus a műhöz méltó módon, túlzásokról mentesen énekel. Különösen is érvényes ez az evangélista szerepét megszólaltató *Hargita Péterre*, aki nagy biztonsággal és igényesen tolmácsolta az üzenetet.

„Praetorius: Christmette” – egy CD-különlegesség

A Deutsche Grammophon Archiv-sorozatában jelent meg az a felvétel, mely egy karácsonyi evangélikus istentisztelet zenei anyagát eleveníti fel, ahogyan az 1620 körül Közép-Németország egy nagyobb templomában megszólalhatott. A felvétel alapja liturgiai szempontból egy 1569-es wolfenbütteli istentiszteleti rend. A tételek nagy részét – mint ahogy azt a borító némi egyszerűsítéssel sugallja – Michael Praetorius írta (az ő művein kívül Scheid-, Schein- és Osiander-műveket és két anonim tételt hallhatunk). A válogatás nagyszerű képet ad arról, milyen sokrétű egyházzenei élet bontakozott ki Luther reformátori tevékenysége nyomán. Az istentisztelet menetét végigkísérve hallhatunk liturgikus éneklést a lelkész vagy épp a gyülekezet ajkán, hangszeres közzenét, többkórusos korálmotettát s liturgikus tételt, orgona- korárelőjátékot. A XX. század kompromisszumokkal küzdő egyházzeneje ámulatn hallgatja a műfajok, hangszerek sokaságát. Mégis talán azok a pillanatok a leginkább magával ragadóak, melyeken jól ismert karácsonyi koráljaink szólalnak meg az alternatív gyakorlat ezerféle lehetőségével. (A gyülekezet énekét kórus, kamaraegyüttes, szólóénekes, orgona vagy más hangszer váltja fel.) Az előadók: a Gabrieli Consort énekegyüttes, melynek tagjai a szólókat is éneklük, a korabeli hangszereken játszó Gabrieli Players, a roskilde-i katedrális fiúkórusa és gyülekezeti énekkara Timothy Roberts, aki az orgonaszólokat játssza briliáns módon. Az előadás „lelke” Paul McCreesh karnagy; irányítása alatt már több olyan felvétel jelent meg, mely egy-egy kor híressé vált egyházzenejéből ad életszerű válogatást (pl. Velencei vespera).

Finta Gergely